

Bruxelles, 21.1.2026
COM(2026) 35 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU
privind funcționarea Codului european al comunicațiilor electronice (CECE),
Directiva (UE) 2018/1972

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind funcționarea Codului european al comunicațiilor electronice (CECE), Directiva (UE) 2018/1972

1. INTRODUCERE

Prin prezentul raport, Comisia își îndeplinește obligația de a raporta Parlamentului European și Consiliului cu privire la reexaminarea Directivei (UE) 2018/1972 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice („Directiva privind CECE”)¹, în temeiul articolului 122 și al articolului 123 alineatul (2) din aceasta.

Articolul 122 din Directiva privind CECE prevede obligația Comisiei de a reexamina funcționarea CECE. Prin urmare, obiectivul general al prezentului raport de reexaminare este de a evalua funcționarea Directivei privind CECE de la intrarea sa în vigoare la 21 decembrie 2020.

În special, raportul evaluează funcționarea:

- competențelor menționate la articolul 61 alineatul (3), conferite autorităților naționale de reglementare (ANR) de a impune obligații de acordare a accesului la cablaje și cabluri și la facilitățile asociate din interiorul clădirilor;
- a tratamentului normativ al noilor elemente de rețea de foarte mare capacitate, menționat la articolul 76;
- a normelor privind separarea voluntară a unei întreprinderi integrate pe verticală, menționate la articolul 78 și
- a normelor privind angajamentele oferite de întreprinderile desemnate ca având o putere semnificativă pe piață, menționate la articolul 79.

Raportul evaluează, de asemenea, dacă competențele de intervenție *ex ante* și de altă natură prevăzute de Directiva privind CECE sunt suficiente pentru a permite autorităților naționale de reglementare să abordeze structurile de piață de oligopol neconcurențiale și să asigure că concurența pe piețele comunicațiilor electronice continuă să prospere în beneficiul utilizatorilor finali.

În plus, conform articolului 122 alineatul (2), Comisia trebuie să reexamineze domeniul de aplicare al serviciului universal, ținând seama de evoluțiile sociale, economice și tehnologice menționate la articolele 84-92. Prezentul raport oferă o imagine de ansamblu asupra funcționării dispozițiilor menționate, prezintă primele învățăminte desprinse din aplicarea și funcționarea Directivei privind CECE și trasează calea de urmat.

În plus, conform articolului 122 alineatul (3), Comisia, ținând seama în cea mai mare măsură de avizul Organismului Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice (OAREC), poate publica un raport cu privire la aplicarea autorizației generale menționate la articolele 12-19, inclusiv cu privire la condițiile posibile, și poate prezenta o propunere legislativă pentru modificarea dispozițiilor respective, în cazul în care consideră că acest lucru este necesar în scopul eliminării obstacolelor din calea bunei funcționări a pieței

¹ JO L 321, 17.12.2018, p. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1972/oj>

interne. În fine, conform articolului 123 din Directiva privind CECE, Comisia are obligația de a publica un raport privind aplicarea drepturilor utilizatorilor finali, ținând seama în cea mai mare măsură de avizul OAREC.

Scopul prezentului raport este de a îndeplini toate aceste obligații, astfel cum sunt prevăzute la articolul 122 și la articolul 123 alineatul (2).

Cu excepția cazului în care se indică altfel, trimiterile la articole din prezentul raport se referă la articolele din Directiva privind CECE.

1.1. Reexaminarea generală a Directivei privind CECE

Având în vedere noile provocări legate de competitivitatea sectorului, precum și necesitatea consolidării atât a pieței unice a comunicațiilor electronice, cât și a securității și rezilienței rețelelor, s-a stabilit că este nevoie de o reformă amplă în materie de reglementare. Prin urmare, prezentul raport include principalele constatări la care s-a ajuns în urma efectuării analizei cuprinzătoare a cadrului privind comunicațiile electronice care însoțește evaluarea impactului Propunerii de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind rețelele digitale, de modificare a Regulamentului (UE) 2015/2120, a Directivei 2002/58/CE și a Deciziei 676/2002/CE și de abrogare a Regulamentului (UE) 2018/1971, a Directivei (UE) 2018/1972 și a Deciziei 234/2012/UE (Actul legislativ privind rețelele digitale). Analiza menționată efectuată în scopul evaluării impactului include, pe lângă evaluarea dispozițiilor Directivei privind CECE, o evaluare a Regulamentului (UE) 2015/2120 privind accesul la internetul deschis (*Open Internet Acces* - OIR)², a unor aspecte (legate de numere) specifice telecomunicațiilor din Directiva 2002/58/CE (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice)³ și a Programului pentru politica în domeniul spectrului de frecvențe radio (RSPP)⁴.

Prezentul raport este elaborat împreună cu evaluarea Regulamentului (UE) 2018/1971 de instituire a Organismului Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice (OAREC) și a Agenției de sprijin pentru OAREC (Oficiul OAREC), astfel cum se prevede la articolul 48 din evaluarea OAREC.

În fine, Directiva privind CECE este unul dintre pilonii care sprijină și reglementează introducerea și furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice. Există și alți piloni importanți, care nu au făcut obiectul raportului de evaluare. Comisia va raporta separat cu privire la reexaminarea acestora. Mai precis, reexaminarea completă a Regulamentului privind roamingul⁵ este prevăzută pentru iunie 2029, iar raportul privind punerea în aplicare a Actului privind infrastructura gigabit⁶ pentru mai 2028.

Prezentul raport prezintă doar principalele constatări ale reexaminării Directivei privind CECE, prezentate în continuare:

² JO L 310, 26.11.2015, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/2120/oj>

³ JO L 201, 31.7.2002, p. 37, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj>

⁴ JO L 81, p. 7, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2012/243\(2\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2012/243(2)/oj)

⁵ JO L 115, 13.4.2022, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/612/oj>

⁶ JO L, 2024/1309, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1309/oj>

- regimul puterii semnificative pe piață rămâne instrumentul-cheie pentru reglementarea *ex ante*;
- spectrul de frecvențe radio este extrem de important din punct de vedere strategic și geopolitic. Acesta este esențial pentru comunicare, pentru stimularea creșterii economice și a prosperității sociale și pentru sprijinirea serviciilor critice în diverse sectoare;
- obligațiile de serviciu universal prevăzute de Directiva privind CECE reprezintă o plasă de siguranță menită să asigure faptul că toți consumatorii din Uniune dispun de servicii de internet și de comunicații de voce adecvate și la prețuri accesibile. Cu toate acestea, posibilitatea de a impune obligații de serviciu universal în scopul garantării disponibilității serviciilor nu este utilizată pe scară largă de statele membre, iar măsurile de asigurare a unor prețuri accesibile, atunci când sunt utilizate, diferă de la un stat membru la altul;
- dispozițiile privind drepturile utilizatorilor finali sunt în continuare, în mare parte, adecvate scopului, dar ar putea fi simplificate în anumite privințe.

Pentru constatări mai detaliate cu privire la dispozițiile care fac obiectul prezentului raport și pentru evaluarea completă a dispozițiilor Directivei privind CECE, precum și a celorlalte acte legislative revizuite în scopul elaborării propunerii Comisiei referitoare la Actul legislativ privind rețelele digitale, vă rugăm să consultați anexa 11 la evaluarea impactului aferentă propunerii menționate: „Evaluare – Reexaminarea funcționării Codului european al comunicațiilor electronice (CECE), a Regulamentului OAREC, a Regulamentului privind internetul deschis și a anumitor aspecte ale Directivei asupra confidențialității și comunicațiilor electronice” (partea 3/3 a evaluării impactului).

1.2. Surse și procesul de transpunere

La elaborarea prezentului raport, Comisia a colectat informații și opinii dintr-o varietate de surse și în cadrul unor activități de consultare specifice desfășurate în etapele pregătitoare ale propunerii referitoare la Actul legislativ privind rețelele digitale. Principalele surse sunt enumerate în anexa I la evaluarea impactului (partea 2/3 a evaluării impactului).

În plus, Comisia a luat în considerare constatările formulate în cadrul monitorizării sale continue a transpunerii și a aplicării dispozițiilor privind CECE în statele membre, precum și în urma plângerilor primite.

În primul rând, doar trei state membre au respectat termenul de transpunere a Directivei privind CECE în legislația națională, și anume decembrie 2020. Transpunerea în toate cele 27 de state membre a fost finalizată abia în august 2024.

În al doilea rând, mai multe state membre au adoptat dispoziții naționale care au legătură cu prevederile Directivei privind CECE, dar depășesc ceea ce ar fi necesar pentru realizarea unei transpuneri complete și conforme. Acest lucru a condus la o legislație națională excesiv de complexă și, prin urmare, la o sarcină impusă de reglementare inutilă pentru operatori, în special în ceea ce privește incidentele de securitate și amenințările la adresa securității rețelelor publice de comunicații electronice.

În ultimul rând, este important să se aibă în vedere faptul că jurisprudența în materie de aplicare a Directivei privind CECE este abia în etapa incipientă. În prezent sunt pendinte la Curtea de Justiție a Uniunii Europene („CJUE”) mai multe cauze referitoare la interpretarea

unor dispoziții esențiale ale Directivei privind CECE, cum ar fi cele privind drepturile de utilizare a spectrului, atât pentru transmisiile radio, cât și pentru cele de televiziune, și privind furnizarea de informații contractuale utilizatorilor finali. Aceste hotărâri vor oferi mai multă claritate și vor contribui la o abordare mai armonizată între statele membre.

2. REEXAMINAREA ȘI EVALUAREA DISPOZIȚIILOR PRIVIND ACCESUL

În conformitate cu articolul 122, Comisia a reexaminat în special implicațiile asupra pieței ale articolului 61 alineatul (3) și ale articolelor 76, 78 și 79 și a analizat dacă condițiile *ex ante* și alte competențe de intervenție conferite în temeiul directivei sunt suficiente pentru a permite autorităților naționale de reglementare să abordeze structurile de piață de oligopol neconcurențiale și să asigure că concurența pe piețele comunicațiilor electronice continuă să prospere în beneficiul utilizatorilor finali.

Reglementarea accesului cu ridicata a fost aplicată pe scară largă în întreaga UE. Un astfel de sistem promovează previzibilitatea în materie de reglementare, asigurând o abordare coerentă a reglementării. Reglementarea accesului a contribuit la dezvoltarea concurenței (inclusiv a concurenței eficiente bazate pe infrastructură) - prin acordarea accesului la infrastructura fizică - și a opțiunilor în ceea ce privește serviciile în bandă largă, inclusiv rețelele de foarte mare capacitate, pentru un număr mare de gospodării din UE.

2.1. Accesul la cablajele din interiorul clădirilor

Scopul articolului 61 alineatul (3) a fost, în principiu, de a limita duplicarea rețelilor în interiorul clădirilor. Acesta identifică un punct de racordare pentru accesul cu ridicata și impune obligația ca orice operator de rețea să acorde acces concurenților.

Opt țări au aplicat accesul simetric la cablajele din interiorul clădirilor⁷. Utilizarea limitată a articolului 61 alineatul (3) poate fi parțial cauzată de faptul că acesta se aplică numai în urma unei cereri rezonabile din partea unui solicitant de acces, iar ANR-urile nu îl pot aplica din oficiu.

Pentru ca ANR-urile să poată impune obligativitatea accesului la cablajele din interiorul clădirilor, acestea trebuie să demonstreze că replicarea cablajelor din interiorul clădirilor ar fi ineficientă din punct de vedere economic sau imposibil de realizat din punct de vedere fizic. Extinderea obligațiilor privind accesul dincolo de interiorul clădirilor și de primul punct de concentrare este posibilă în temeiul articolului 61 alineatul (3), în cazul în care obligațiile privind accesul la cablurile interioare „[...] nu abordează în mod suficient obstacolele economice sau fizice însemnate și netranzitorii din calea multiplicării, care stau la baza unei situații existente sau emergente pe piață care limitează în mod semnificativ rezultatele concurențiale pentru utilizatorii finali [...]”.

Accesul simetric la rețea dincolo de cablajele din interiorul clădirilor este protejat printr-o sarcină deosebit de dificilă a probei care trebuie îndeplinită, în pofida faptului că există o practică decizională sau o jurisprudență limitată.

⁷ În conformitate cu articolul 61 alineatul (3) din Directiva privind CECE. Dintre acestea, patru țări (Cipru, Grecia, Italia și Polonia) impun accesul simetric numai pentru cablajele din interiorul clădirilor, în timp ce celelalte patru (Franța, Spania, Portugalia și Croația) impun accesul simetric la primul punct de distribuție, cu posibilitatea ca acest punct să fie în exteriorul clădirii.

Utilizarea limitată a reglementării simetrice prevăzute la articolul 61 alineatul (3) în alte state membre ar putea fi cauzată de faptul că Directiva privind CECE pare să acorde prioritate normelor bazate pe puterea semnificativă de piață, care oferă un mijloc alternativ de impunere a obligativității accesului cu ridicata, inclusiv la rețelele de „fibră până acasă” („*fibre to the home*” - FTTH). Măsurile corective bazate pe puterea semnificativă de piață sunt aplicate frecvent, deoarece, spre deosebire de reglementarea simetrică „opțională”, cerința privind efectuarea unei analize de piață pentru piețele enumerate în Recomandarea privind piețele relevante ca fiind susceptibile de a face obiectul unei reglementări *ex ante* este, în principiu, obligatorie.

2.2. Separarea funcțională, separarea verticală și angajamentele întreprinderilor

În ceea ce privește investițiile efectuate în temeiul **articolului 76**, nu au existat cazuri în care ANR-urile să fi aplicat în mod oficial, în cadrul măsurii adoptate, această dispoziție⁸.

Prin urmare, **articolul 76** nu s-a dovedit a fi, în ultimii cinci ani de aplicare, un instrument eficient de stimulare a operatorilor cu putere semnificativă pe piață să partajeze în mod voluntar investițiile cu concurenții (potențiali). Dispozițiile privind investițiile de la articolul 76 au fost considerate complexe, ceea ce a limitat aplicarea lor potențială. Dacă ar fi aplicate, dispozițiile respective ar putea fi contraproductive, deoarece ar risca blocarea clienților în rețeaua operatorilor cu putere semnificativă pe piață, reducând astfel baza potențială de clienți care ar fi necesară pentru a sprijini intrarea pe piață a concurenților care se bazează pe propria infrastructură. Prin urmare, dispozițiile articolului 76 ar trebui să fie revizuite în mod substanțial sau eliminate.

Directiva privind CECE conține două dispoziții privind separarea operatorilor integrați vertical. **Articolul 77** conferă ANR-urilor competența de a impune separarea funcțională ca măsură corectivă „de ultimă instanță”, în timp ce **articolul 78** obligă operatorii cu putere semnificativă pe piață să informeze ANR-urile cu privire la separarea voluntară. Acest lucru le permite ANR-urilor să reevalueze piețele afectate de separarea voluntară.

Nicio autoritate națională de reglementare nu a impus până în prezent obligația de separare funcțională în temeiul articolului 77. Cu toate acestea, cel puțin două state membre⁹ au aplicat separarea juridică sau funcțională voluntară în temeiul articolului 78. Prin urmare, s-ar putea lua în considerare eliminarea articolului 77, deoarece această dispoziție nu a fost niciodată aplicată, nu doar în ultimii cinci ani de aplicare a Directivei privind CECE, ci nici înainte de această perioadă, de la introducerea acestei obligații în legislația UE, în 2009. Eliminarea acestui instrument nu ar avea consecințe negative pentru ANR-urile care utilizează obligații standard, cum ar fi norme detaliate privind nediscriminarea, pentru a asigura condiții echivalente de acces și pentru a compensa avantajul care decurge din integrarea verticală a unui furnizor de acces, abordând problemele de concurență identificate. Articolul 78 ar putea fi simplificat și considerat drept unul dintre angajamentele generale în materie de reglementare pe care operatorii cu putere semnificativă pe piață le pot propune în temeiul articolului 78.

⁸ Doar în Italia s-a întâmplat ca un operator cu putere semnificativă pe piață să încerce să utilizeze noua posibilitate oferită de articolul 76. Cu toate acestea, AGCOM și-a retras notificarea de îndată ce operatorul cu putere semnificativă pe piață și-a modificat unilateral oferta cu privire la un element esențial (prețurile), necesitând astfel o nouă evaluare din partea AGCOM. Ulterior, AGCOM a solicitat modificări ale ofertei și, în cele din urmă, dat fiind că operatorul cu putere semnificativă pe piață nu a dat curs solicitării, a respins oferta ca fiind neconformă cu Directiva privind CECE.

⁹ Danemarca, Italia.

2.3. Structuri de piață de oligopol neconcurențiale și asigurarea concurenței în beneficiul utilizatorilor finali

De la intrarea în vigoare a Directivei privind CECE, ANR-urile nu au identificat niciun caz de putere semnificativă pe piață comună care să fi fost confirmat de Curtea de Justiție a UE. În Orientările sale din aprilie 2018 privind puterea semnificativă pe piață, Comisia a oferit îndrumări cu privire la interpretarea și aplicarea conceptului de putere semnificativă pe piață comună¹⁰.

În temeiul articolului 32, ANR-urile au notificat doar un număr foarte limitat de proiecte de măsuri în cazul cărora au constatat o poziție dominantă colectivă.

Tot în 2018, ACM, autoritatea națională de reglementare din Țările de Jos, a constatat existența unei puteri semnificative pe piață comune în sectorul accesului fix cu ridicata, constatare pe care Comisia nu a contestat-o¹¹ în cadrul procedurii de reexaminare a analizelor de piață în vigoare la momentul respectiv [articolul 7 alineatul (3) din directiva-cadru]. Cu toate acestea, în pofida faptului că serviciile Comisiei nu au avut îndoieli serioase cu privire la existența unei puteri semnificative pe piață comune, decizia ACM a fost anulată ulterior de instanța de resort din Țările de Jos¹². Mai precis, instanța respectivă a respins poziția ACM potrivit căreia acordurile comerciale nu pot fi luate în considerare la evaluarea puterii de piață. În ceea ce privește evaluarea puterii de piață a ACM, instanța a afirmat că demonstrarea unei posibilități ipotetice de poziție dominantă nu este o bază suficientă pentru reglementare. În schimb, ACM ar trebui să demonstreze că o întreprindere are motivația și capacitatea de a restrânge concurența.

În februarie 2022¹³ și în martie 2023¹⁴, Comisia a adoptat decizii prin care, în urma constatării unei puteri semnificative pe piață comune, a solicitat ANR din Cehia să își retragă proiectele de măsuri propuse pentru reglementarea accesului cu ridicata la rețelele mobile din Cehia. Comisia a constatat că alte instrumente de reglementare, cum ar fi asigurarea respectării obligațiilor deja impuse în ceea ce privește spectrul, aveau potențialul de a rezolva problemele identificate¹⁵.

¹⁰ [Comunicarea referitoare la Orientările privind puterea semnificativă pe piață | Conturarea viitorului digital al Europei.](#)

¹¹ Decizia C (2018) 5848 final a Comisiei din 30.8.2018 privind cazurile NL/2018/2099 și NL/2018/2100: Piața cu ridicata a accesului fix în Țările de Jos.

¹² <https://www.jdsupra.com/legalnews/highest-dutch-court-annuls-acm-s-joint-71679/>.

¹³ [Comisia își încheie investigația aprofundată cu privire la propunerea de regulament a Cehiei privind piața accesului la rețelele mobile | Conturarea viitorului digital al Europei.](#)

¹⁴ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-closes-its-depth-investigation-proposed-regulation-market-wholesale-access-mobile>.

¹⁵ Într-un studiu din 2023, a se vedea https://www.berec.europa.eu/system/files/2023-04/BoR%20%2823%29%2041%20Study%20on%20wholesale%20mobile%20connectivity%20trends%20and%20issues%20for%20emerging%20mobile%20technologies%20and%20deployments_final_0.pdf,

WIK-Consult a remarcat că natura obligațiilor privind accesul operatorilor mobili virtuali (MVNO) impuse prin licențele de spectru ar putea afecta măsura în care un MVNO ar putea să își diferențieze serviciile de cele ale operatorului său gazdă și, prin urmare, capacitatea sa de a exercita o presiune concurențială semnificativă asupra pieței. Aceasta a remarcat că, în cazul Cehiei, licența de utilizare a spectrului prevede că „prețurile trebuie să permită operatorilor la fel de eficienți să opereze în mod profitabil pe piața (cu amănuntul) din aval”. Studiul a evidențiat, în acest context, că „faptul că obligațiile MVNO din cadrul licențelor de spectru impun ca prețurile cu ridicata să fie stabilite pe baza unui test de comprimare a marjei pentru operatorii la fel

ANR malteză a încercat să reglementeze piața accesului în bandă largă, piață pe care existau două rețele locale care operau la nivel național, pe baza pe baza unor constatări privind existența unei puteri semnificative pe piață individuale, și să reglementeze doar una dintre cele două rețele de la nivel național. În urma unei investigații aprofundate, Comisia a constatat că ANR malteză ar trebui să țină seama de constrângerile concurențiale exercitate de prezența unei a doua întreprinderi care exploatează o infrastructură de cablu alternativă și a stabilit că proiectul de măsură nu ar fi compatibil cu legislația UE, motiv pentru care a emis un veto¹⁶.

Nu au fost notificate alte propuneri de măsuri care să abordeze constatările privind existența unei puteri semnificative pe piață comune.

În pofida numărului mic de cazuri de putere semnificativă pe piață comună, **preocupările legate de concurență pe piețele de oligopol** (cel mai adesea cu doar doi operatori) au fost abordate în moduri diferite.

De exemplu, pe piața belgiană, acestea au fost abordate prin diferențierea piețelor: pe de o parte piața pentru accesul la rețelele de cupru și fibră optică, iar pe de altă parte, piața pentru accesul la cablu. Pe fiecare dintre aceste piețe separate, ANR-urile au identificat o putere semnificativă pe piață individuală.

Pe piața Țărilor de Jos, în urma hotărârii Curții menționate mai sus, preocupările au fost abordate prin angajamente pe care furnizorii și le-au asumat în urma unei investigații de piață în temeiul dreptului concurenței.

În plus, structurile de piață de oligopol din sectorul comunicațiilor mobile au fost abordate până în prezent în două moduri, fie prin condiții de furnizare a accesului pentru operatorii de rețele mobile virtuale, printre alții, legate de drepturile de utilizare a spectrului în temeiul regimului de autorizare a spectrului, fie prin angajamente în temeiul dreptului concurenței în cazul aprobărilor de concentrări economice.

În pofida numărului mic de cazuri în care ANR-urile au propus reglementarea piețelor de oligopol, abordarea actuală, care permite ANR-urilor să reglementeze piețele cu o putere semnificativă pe piață individuală sau colectivă, ar trebui menținută, deoarece evaluarea privind puterea semnificativă pe piață (individuală sau colectivă), bazată pe aceleași principii ale dreptului concurenței, asigură coerența internă și previzibilitatea în materie de reglementare. Orientările privind evaluarea puterii semnificative pe piață¹⁷ adoptate de Comisie stabilesc principiile și criteriile de bază pentru determinarea unei puteri semnificative pe piață individuale și a unei puteri semnificative pe piață colective.

3. REEXAMINAREA DOMENIULUI DE APLICARE A SERVICIULUI UNIVERSAL

Obligațiile de serviciu universal impuse de Directiva privind CECE oferă o plasă de siguranță consumatorilor din Uniune și asigură faptul că aceștia pot beneficia de servicii adecvate de acces la internet de bandă largă și de comunicații de voce, la un preț accesibil. Definiția

de eficienți (*equally efficient operators* - EEO) limitează, în practică, potențialul MVNO de a concura prin prețuri.”

¹⁶ C(2024) 1928 final.

¹⁷ Orientări privind analiza pieței și evaluarea puterii semnificative pe piață în temeiul cadrului de reglementare al UE pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (2018/C 159/01).

serviciilor adecvate de acces la internet variază de la un stat membru la altul. Posibilitatea de a impune obligații de serviciu universal în scopul asigurării disponibilității serviciilor nu este utilizată pe scară largă de statele membre, iar măsurile de garantare a unor prețuri accesibile, atunci când sunt utilizate, diferă de la un stat membru la altul. Normele de desemnare specifice sectorului sunt împovărătoare din punct de vedere administrativ, iar procedurile prin care consumatorii pot beneficia de prețuri accesibile pot fi complexe. Cu toate acestea, obligațiile de serviciu universal continuă să fie o plasă de siguranță și în contextul decalajului dintre zonele urbane și cele rurale, al riscului mare de sărăcie pentru consumatorii din UE și al evoluției tehnologice.

3.1. Disponibilitatea serviciului universal

Datorită implementării comerciale pe scară largă a rețelelor fixe și mobile, disponibilitatea (articolul 86) serviciului adecvat de acces la internet de bandă largă (astfel cum este definit în mod individual de către statele membre, de regulă corespunzând unei viteze de descărcare de 10 Mbit/s) nu reprezintă un motiv de îngrijorare, având în vedere prevalența pe scară largă a rețelelor fixe și mobile, suficiente pentru a furniza astfel de viteze de bază pentru internetul de bandă largă. Disponibilitatea este abordată și prin instrumente alternative de politică publică, cum ar fi măsurile de ajutor de stat sau instrumentele financiare. Nouă state membre au desemnat furnizori de serviciu universal, dar chiar și în aceste cazuri, numărul real de obligații impuse a fost relativ scăzut.

3.2. Un serviciu universal la prețuri accesibile

Statele membre au utilizat măsuri foarte divergente pentru a asigura prețuri accesibile (**articolul 85**) pentru consumatorii cu venituri mici și nevoi sociale speciale. Acestea au inclus diverse forme de sprijin, cum ar fi vouchere, tarife și reduceri sociale sau au abordat chestiunea prețurilor accesibile prin intermediul sistemului de protecție socială.

Metodologiile utilizate pentru a stabili definiția prețului accesibil variază. Lipsa de transparență și complexitatea procedurilor pot reprezenta obstacole care îi împiedică pe consumatori să beneficieze de prețurile și ofertele accesibile definite. Deși există măsuri de asigurare a unor prețuri accesibile, impactul lor practic pare adesea limitat din cauza gradului scăzut de adoptare, a sarcinii administrative și a lipsei de vizibilitate.

Statele membre dispun de măsuri suplimentare de sprijin pentru consumatorii cu dizabilități, prin intermediul regimului serviciilor universale [**articolul 85 alineatul (4)**]. Aceste măsuri vizează, de exemplu, îmbunătățirea calității serviciilor și furnizarea de servicii gratuite și asistență pentru echipamente.

Servicii adecvate de acces la internet de bandă largă și de comunicații de voce la viteze de bază ale internetului de bandă largă (ținând seama atât de tehnologiile fixe, cât și de cele fără fir) sunt practic disponibile pe întreg teritoriul Uniunii, iar posibilitatea de a impune obligația de serviciu universal pentru a asigura disponibilitatea acestora nu este utilizată pe scară largă de statele membre. Cu toate acestea, normele privind obligația de serviciu universal oferă o plasă de siguranță pentru locațiile fixe ale utilizatorilor finali, în toate zonele. Ponderea persoanelor din Uniune care nu și-au putut permite conectarea la internet a scăzut în ultimul deceniu, dar asigurarea unor prețuri accesibile, în special pentru consumatorii cu venituri mici și nevoi sociale speciale, rămâne o problemă în anumite cazuri. Armonizarea în continuare a evaluării privind prețurile accesibile și determinarea serviciului adecvat de acces la internet ar putea îmbunătăți eficacitatea normelor. În plus, simplificarea desemnării specifice sectorului și

a finanțării ar putea reduce sarcina administrativă atât pentru statele membre, cât și pentru furnizori.

4. REEXAMINAREA DREPTURILOR UTILIZATORILOR FINALI

Dispozițiile privind drepturile utilizatorilor finali (articolele 98-116) sunt în continuare, în cea mai mare parte, adecvate scopului. Acestea completează normele generale de protecție a consumatorilor și au sprijinit obiectivul de promovare a opțiunilor de care dispun consumatorii. Deși acestea prevăd, în general, o armonizare maximă, eficacitatea lor este redusă de posibilitatea, prevăzută de articole, de a introduce norme naționale suplimentare. Utilizarea de către statele membre a posibilității de a se abate de la normele sectoriale specifice a accentuat fragmentarea legislativă a normelor sectoriale de protecție a consumatorilor în domeniul comunicațiilor electronice. Părțile interesate din industrie au semnalat că acest lucru le împiedică să își desfășoare activitatea la scară largă și să furnizeze servicii transfrontaliere coerente.

În ceea ce privește serviciile de comunicații electronice de larg consum în general, utilizatorii finali din sectorul european al comunicațiilor electronice beneficiază de o mare diversitate de opțiuni, de cel mai bun raport calitate-preț, de servicii de calitate și de protecție. Directiva privind CECE, împreună cu normele UE în materie de concurență, asigură o gamă largă de opțiuni pentru consumatori și piețe competitive.

Armonizarea în continuare a normelor ar reduce obstacolele de pe piața unică apărute ca urmare a punerii în aplicare divergente a normelor și ar îmbunătăți funcționarea pieței unice, în special pentru furnizorii transfrontalieri. Acest lucru ar putea reduce sarcina administrativă și costurile de asigurare a conformității și ar putea îmbunătăți furnizarea de servicii transfrontaliere. În plus, unele actualizări și simplificări ar putea fi benefice atât pentru utilizatorii finali, cât și pentru furnizorii de servicii, de exemplu, actualizarea cerințelor privind furnizarea de informații, raționalizarea protecției acordate clienților comerciali și alinierea în continuare la legislația conexă din acest sector.

5. LECȚIILE ÎNVĂȚATE ȘI CALEA DE URMAT

Directiva privind CECE, prin obiectivele sale de promovare a conectivității, a accesului la rețele de foarte mare capacitate și a adoptării acestora, a contribuit la realizarea/menținerea unei concurențe efective pe piața rețelilor și serviciilor de comunicații electronice și la protejarea intereselor utilizatorilor finali. Cu toate acestea, Directiva privind CECE lasă, din cauza tipului de instrument legislativ, o marjă semnificativă pentru apariția unor divergențe naționale care conduc la fragmentare și, prin urmare, evaluarea evidențiază limitările sale în ceea ce privește aprofundarea pieței unice a comunicațiilor electronice. Operatorii europeni se confruntă în continuare cu obstacole în calea desfășurării de activități transfrontaliere și a extinderii, ceea ce le limitează capacitatea de a investi, de a inova și de a concura cu omologii lor de la nivel mondial. În plus, comunicațiile electronice, inclusiv serviciile prin satelit, și comunicațiile critice au beneficiat de o atenție sporită din perspectiva asigurării securității, a rezilienței și a pregătirii.

Regimul puterii semnificative pe piață, coroborat cu reglementarea simetrică, rămâne instrumentul-cheie pentru reglementarea *ex ante*. Reglementarea *ex ante* este în continuare un instrument important pentru a garanta că problemele legate de concurență sunt abordate în timp util. Cu toate acestea, există loc pentru simplificarea într-o măsură mai mare a unor

dispoziții-cheie care fie nu au fost aplicate de autoritățile de reglementare (articolul 76 privind coinvestițiile, articolul 77 privind impunerea separării funcționale), fie au fost aplicate de unele autorități de reglementare, dar ar trebui simplificate în continuare pentru a permite aplicarea lor pe scară mai largă [de exemplu, articolul 61 alineatul (3), care acoperă reglementarea simetrică]. În fine, astfel cum s-a indicat mai sus, numărul de cazuri privind piețele de oligopol notificate în temeiul articolului 32 a fost foarte limitat. Eventualele probleme de pe piețele de oligopol au fost abordate fie în cadrul regimului de autorizare a spectrului, fie în cadrul dreptului concurenței.

Obligațiile de serviciu universal prevăzute de Directiva privind CECE reprezintă o plasă de siguranță menită să asigure faptul că toți consumatorii din Uniune dispun de servicii de internet și de comunicații de voce adecvate și la prețuri accesibile. Simplificarea dispozițiilor în lumina condițiilor naționale ar putea îmbunătăți eficacitatea normelor, iar o viitoare reexaminare ar putea asigura faptul că normele țin pasul cu evoluțiile sociale, economice și tehnologice, inclusiv cu trecerea la fibră optică.

Dispozițiile privind drepturile utilizatorilor finali sunt încă, în cea mai mare parte, adecvate scopului, dar, în anumite privințe, ar putea fi simplificate și armonizate într-o măsură mai mare.